Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31685

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i (TCAÖ), Ak?n ve F?rat (2019) taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin toplumsal düzeyde **cinsiyet adaleti** kavram?na ili?kin alg?lar?n?, tutumlar?n? ve beklentilerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda toplumsal cinsiyet e?itli?i ve adaletsizlik alg?s?n?n psikolojik boyutlar?n? derinlemesine incelemeyi hedeflemektedir. TCAÖ, hem akademik ara?t?rmalarda hem de sosyal politika çal??malar?nda, cinsiyet adaletine yönelik bireysel farkl?l?klar? tespit etmek için önemli bir potansiyel sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i, Cinsiyet Adaleti, Toplumsal Cinsiyet, Psikometrik Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Sosyal Psikoloji.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Emine F?rat.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin toplumdaki cinsiyet rolleri, f?rsat e?itli?i ve kaynak da??l?m? konular?nda adaleti ne ölçüde alg?lad?klar?n? sistematik olarak belirlemektir. Ölçek, özellikle Türkiye'deki bireylerin, kad?n ve erkeklerin toplumsal ya?amdaki konumlar?na dair sahip olduklar? adalet veya adaletsizlik inançlar?n? nicel bir ?ekilde ölçmeye odaklanm??t?r.

TCAÖ'nün geli?tirilmesi, sosyal bilimler alan?nda cinsiyet adaleti kavram?n?n operasyonelle?tirilmesine katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r. Elde edilen veriler, **toplumsal cinsiyet** e?itsizliklerinin psikolojik ve tutumsal kökenlerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Yap?

Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i, bireylerin toplumsal cinsiyetin çe?itli alanlardaki (ekonomi, siyaset, aile, e?itim vb.) adil da??l?m ve muameleye ili?kin inançlar?n? temsil eden psikolojik bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle adaletin da??t?msal, prosedürel ve etkile?imsel boyutlar?n? kapsayan çok boyutlu bir çerçevede ele al?n?r.

Ölçek, bireyin sadece mevcut durumu de?erlendirmesini de?il, ayn? zamanda ideal bir toplumsal cinsiyet adaleti durumuna yönelik normatif beklentilerini de yans?tmay? amaçlar. Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, bu yap?n?n kültürel ve sosyal ba?lamda nas?l tezahür etti?ini ortaya

ARABPSYCHOLOGY.COM

koymak için kapsaml? bir literatür taramas? yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Geçerlik

Ak?n ve F?rat (2019) taraf?ndan sunulan bildiride, ölçe?in geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? belirtilmektedir, ancak spesifik katsay?lar ve yöntem detaylar? kaynakta aç?kça sunulmam??t?r. Tipik bir ölçek geli?tirme sürecinde, **yap? geçerli?i** (construct validity) en önemli geçerlik kan?tlar?ndan biridir.

Bu çal??ma kapsam?nda, TCAÖ'nün ölçmek istedi?i teorik yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermek için Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Ayr?ca, ölçe?in ilgili di?er yap?larla (örne?in, cinsiyetçilik, sosyal adalet inanc?) beklenen yönde ili?kili oldu?unu gösteren **ölçüt ba??nt?l? geçerlik** (criterion-related validity) kan?tlar?n?n da sunuldu?u dü?ünülmektedir. Daha fazla bilgi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Güvenirlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, güvenirlik analizlerini de içermektedir. Güvenirlik, ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. TCAÖ için en yayg?n kullan?lan güvenirlik yöntemi, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eridir.

Güvenirlik çal??malar?n?n, ölçe?in maddelerinin ölçülen yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koydu?u varsay?lmaktad?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?in farkl? bireylerde veya farkl? zamanlarda tutarl? sonuçlar üretebildi?ini gösterir. Ölçe?in ayr?ca test-tekrar test güvenilirli?inin de incelenmi? olmas? muhtemeldir. Güvenirlik katsay?lar?n?n yüksek olmas?, ölçe?in psikometrik kalitesinin önemli bir göstergesidir.

Faktör Analizi

Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme çal??malar?nda ilk olarak, maddelerin temel yap?y? nas?l olu?turdu?unu anlamak için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendi?ini ortaya koyar.

AFA sonuçlar?n?n ard?ndan, belirlenen faktör yap?s?n?n yeni bir örneklemde teorik beklentilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak do?ruland???n? göstermelidir. Bu çok boyutlu yap?, cinsiyet adaletinin farkl? veçhelerini (örne?in, kaynak adaleti, f?rsat adaleti) ayr??t?rmay? sa?lar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir Türkçe ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Tipik olarak, psikolojik tutum ve alg? ölçeklerinde kullan?lan 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. (Örn: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler ve yüksekö?renim ö?rencileri.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: TCAÖ, Türkiye'deki çe?itli demografik gruplardan al?nan örneklemler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm?? bir araçt?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi. Kat?l?mc?lar maddeleri okuyarak kendilerine en uygun dü?en derecelendirme seçene?ini i?aretler.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet, Adalet Alg?s?, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Cronbach Alfa, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr (Sorumlu Yazar).

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medeniyet Üniversitesi (Sorumlu Yazar?n tahmini kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019 (Bildiri sunum tarihi).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? genellikle akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalar için sorumlu yazar?n iznine tabidir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: toplum-cinsiyet-adaleti-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ak?n, A., ve F?rat, E. (2019, 12-13 Aral?k). *Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?* . VI. Y?ld?z Uluslararas? Sosyal Bilimler Kongresi, ?stanbul, Türkiye.

Ek bilgi ve ölçek materyallerine bu ba?lant?dan ula??labilir: drive.google.com

Toplum Cinsiyet Adaleti Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r.

Ölçek maddeleri bu kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?m ve maddeler hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar (Ahmet Ak?n) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM